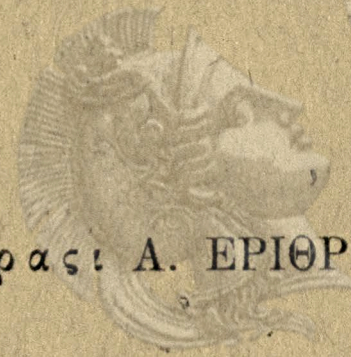

Μ. ΣΣΟΛΟΧΘΒ

Ο ΤΣΟΠΑΝΙΣ

Μετάφρασι Α. ΕΡΙΘΡΙΑΔΙ

ΕΚΔΟΣΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΟΛΗΣ

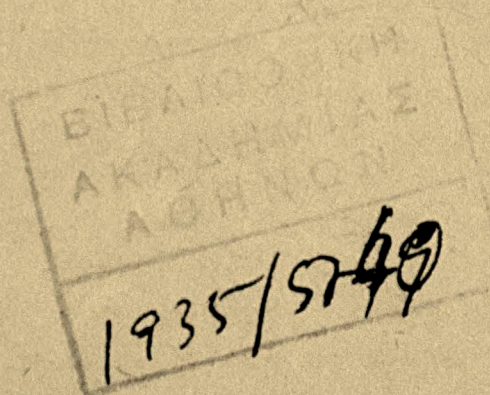

Μ. ΣΟΛΟΧΟΒ

Ο ΤΣΟΠΑΝΙΣ

(ΔΙΠΤΙΜΑ)

Μετάφρασι: Α. ΕΡΙΘΡΙΑΔΙ

ΕΚΔΟΣΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931

ШОЛОХОВ М.

Пастух

Рассказ

Перевод А. Ерифриади.

ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО „КОММУНИСТИС“
Ростов-Дон 1931 г.

Упол. Крайлит № 2942 Заказ № 389 Тираж 2.000

Тип. греческого издательства „Коммунистис“

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο προλετάριος ζινγραφιας ίνε προτ' απόλα προλετάρικος επαναστάτις, πυ αφιερόνι όλι τι δίναμι τις τέχνις-τυ στιν εκσι-πιδέτιςι κε τι βοίθια τυ προλεταριάτυ στον αγόνα-τυ για το ροσιαλιζμο, για τον κομυνιζμο.

Σίμερα ι προλετάρικι φιλολογία παρόλα τα αριςτοργίματα πυ έδοσε μνίςκι πολι πίσο απτι ζοι, απτα τέμπα-μας. Δίνι ελιπι απικόνιςι τις νικιφόρου ροσιαλιςτικις επίθεσις τυ προλε-ταριάτυ, μας παρυσιάζι αδίνατα τι ζοι τυ εργάτι, θεματικα ρτέχετε έχσο τις ανασινχροτιτικις περιόδου.

Για να παρυσιαστυν πλήρια τα τέμπα τις ρίμερον ι ζοι τις παραγογις, τα ζιτίματα τις ανασινχροτικις περιόδου, πλήρια ι ζοι τυ εργάτι, πρέπι να πάρυν μέρος ρτι φιλολογία ι εργά-τικης μάζης απτα καμινεφτίρια, τα τεζιάχια, τα οριχία, τυς κάμπυς, τα χοράφια, γιατί αφτι ίνε ι διμυργι ρτιν παραγογι, αφτι αντικρίζυν κε υπερνικυν τις διςκολίες κε τα προσκόματα τις μεγαλιόδικις εποπιίας—τυ πεντάχρονο— αφτι ίνε ι μαχι-τάδες κε ι ενθυσιόδικις χτίςτες, αφτι μονάχα μπουρυν να μας παρυσιάζυν τέτιης πλεβρες, τέτια ριμιά ρτιν παραγογι, ρτιν ορμιτικι άνοδο ρτο έργο τις ανασινχροτιτικις περιόδου, ρτι ζοί-τυς, πυ δεν μπουρι να τα δι κι ο πιο πιραμένος ζινγραφέας. Το καλίτερο βιβλίο για τον εαφτό-τυ θα το γράπσι ο εργάτις κε ι φιλολογία πυ θα ρίχνι φος ρτα προβλήματα πυ ρτέκυντε μπροστά-μας θα βοιθίςι το προλεταριάτυ ρτο μεγάλο-τυ αγόνα.

Νά γιατί πέζι κολοσιέο ρόλο ι πρόσκλησι τον εργατον υτάρ-
νικον στι φιλολογία. Αφτο μονάχα μας δίνι τιν ενκίσι, πως
απτα σπλάχνα τυ μαζικυ προλεταρικυ φιλολογικυ κινήματος,
απτος υτάρνικος τον εργοστασίον κε τυ κάμπυ θάναφανι ι φιλο-
λογία κίνι, πυ θα περάσι κάθε φιλολογία τυ παρελθόντος, φι-
λολογία αντάκσια τις τάκσις πυ φκιάνι το σοσιαλιζμο.

Ι ρομέικες μάζες πρέπι να γνωριστων καλά με τι ρύσικι
προλετάρικι φιλολογία κε να χρισοπιίσυν τιν πλύσια πέρα-τις.
Τα τεράστια προβλήματα πυ στέκυντε μπροστα στι φιλολογία-
μας θα μπορέσυμε να τα λίσυμε, αν θα παρασίρυμε τις εργα-
ζόμενες ρομέικες μάζες στι φιλολογία.

Μεταφράζοντας τα μικρα έργα πυ θα θρι ο αναγνόστις σε
τύτο κε σε άλα βιβλιαράκια κε δίνοντας σιντομότατι
περιγραφιτις ζοις κετυ έργυ το σιγραφιάδον-τυς, ίθελα να δόσο
μα όθισι στι γνωριμια με τι σίχρονι ρύσικι φιλολογία.

Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΣ.

Μ. ΣΟΛΟΧΟΒ

Ο Μ.Σ. ήτανε γνωστος σε περιορισμένο κίκλο ερασιτεχνον τις φιλολογίας με τα μικρα διγίματά-τυ απτι ζοι τον κοζάκον. Με τιν εμφάνισι τυ ρομάντσου-τυ „Ο σιγαλος Δον“ (Тихий Дон) αμέσος κατάλαθε μια απτις πρότες θέσες στι φιλολογία.

„Ο σιγαλος Δον“ ίνε μια εποπία απτι ζοι τον κοζάκον τυ Δον. Ος ζίμερα κτεδόθησαν το πρότο κε το δέφτερο βιβλίο, στα κοντα περιμένετε κε το τρίτο. Στο πρότο-τυ βιβλίο ο Σόλοχοβ έδοκε αμίμιτες ικόνες τις στανίτσας τυ Δον πριν τυ πολέμου. Ι λεπτομέριες στα ζινίθια, ι απλι ζοντανι γλώσσα, ι διάφορες φιγύρες το διαφόρον στρομάτον τις κοζακίας δίνουν ακόμα μεγαλίτερι ακσία στο βιβλίο. Κατόπι στο βιβλίο κρετιλίζοντε ικόνες απτι μέτοπο κε τα νότα στον κερο τυ ιμπεριαλιστικου πολέμου, το κσεχαρβάλομα τυ μετόπου, ι προετιμασία τις επανάστασις στο Πετρογρατ, στο μέτοπο, στο Δον, ικόνες τις παράνομις εργασίας τον επαναστατικον οργανόσεων κε αργότερα ο εμφίλιος πόλεμος.

Γίρο στο βιβλίο γένικαν μεγάλες σιζίτισες, κταφέρθηκαν κατα τυ Σόλοχοβ, ονομάσανε το έργο „ι αντιδραστικι ρομαντικι“ (Γιαντσίινσκι), έργο εχθρικο στο προλεταριάτο, μα ι αλίθια ίνε πως ο „Σιγαλος Δον“ ίνε απικόνισι τις ψυχολογίας τυ μεζέου κοζάκου, πυ πέρασε απτι μέτοπο τυ πολέμου, το ζίφωνα τις επανάστασις, τι μπόρα τυ εμφίλιου πολέμου. Ο μεζέος στιν ιστορικι εκίνοι εποχι ήτανε σφιχτα σιδεδεμένοσ με τιν ιδιοχτισία κε τις πρόλιπες. Το ζίτιμα όμως ίνε πυ θα καταλίξει μέσα στο περιβάλο πυ διμιούργισε ι επανάστασι. Ιστερα απτι τρίτο βιβλίο θα φανι πυ οδιγι το μεζέο κοζάκο ο Σόλοχοβ κι αποδο θα φανι πυ κλίνοι κι αφτος ος ποπύττσικ τις χτες.

Γιατι στην εποχη του οκσιμένου τακτικου αγώνα οκσίθηκε κ' η διαφορικοπίσι ανάμεσα στους ταλαντεβόμενους μορφοτικους ειγραφιάδες. Τον κερου πυ μια μερίδα τον ποπύττικον περνα στο στρατόπεδο τις αστικο-κυλάκικις φιλολογίας, δυναμόνουν κε μεγαλόνουν η γραμες τον ποπύττικον πυ γίνοντε ζίμαχι τις εργατικις τάκκις κε πλιζιάζουν στο σιμίο εκίνο, οπόταν ολότελα θα περάζουν στι στρατά τις προλετάρικις ιδεολογίας.

Διαβάζοντας το μικρο διήγημα ο „Τροπάνις“, ένα απτα γραμένα τόρα τελεφτέα διήγηματα του Σόλοχοβ Μ. με την ονομασία „Διήγηματα του Δον“ (Донские Рассказы), κανις μπερι να σχηματίσι ιδέα τις τέχνις κε του μεγάλου ταλέντου-του.

Ο Σόλοχοβ καλα βλέπει το εκλιρότατο αγώνα, πυ γίνετε στο χοριο κε ζοντανα μας παρυσιάζι προς η κυλακια στι διαλογι μέσον δε σταματα κε στο εκότομα πεδιον ακόμα όπος ο Γλιγόρις. Με μεγάλι τέχνη μας ζογραφίζι τον προλετάριο του χοριου του Γλιγόρι, δίχνη την αφοσιόσι-του στι ριβετικη εκσυζία, την εργασία του ος γνίσιου ρελχόρου, πυ κρεσκεπάζι της κυλάκους κε πυ αφτο τον κόστιζε τι ζοί-του.

Πολι βαθια μες τα φιλοκάρδια-συ εστάνεσε απεριόριστη σιμπάθια για το νεαρο το τριφερο δεντρίλι, πυ ιπόσχετε άβριο να γίνι το θεόρατο δρι—το Γλιγόρι—πεδι σχεδον ακόμα να πολεμάι ανιχτα της κυλάκους, πυ με κανένα τρίπο δεν μπορουν να τον παρασίρουν στο μέρος-της κε στα στερνα το δολοφονουν. Ζις, ιποφέρις μαζί-του,— ο θάνατός-του συ διεγίρι στιν ψιχι ακατανίκίτο την ορμη, το πάθος στον αμίλιχτο αγώνα ενάντια στιν κυλακια. Πονις, μα κε πιστέβις προς η αδερφί-του, πυ πάγι πάνο σταχνάρια-του, θα τα βγάζι πέρα θα κρετελέσι κίνο „πυ λέγι στο βιβλίο του Δένιν“ Πολι μεγάλι ίνε η δύναμη του καλιτέχνη Σόλοχοβ κε πολιν κερου αφου το διαβάσις συ κατέχι την εκέπσι το βιβλίο κη ο αγώνας πυ διαδραματίζετε μέσα σ'αφτο.

Α.Ε.

Ο ΤΣΟΠΑΝΙΣ

I.

Απτιν ιλιοκαμένι, μελαψι, ετέπι απτις αλατό-
λιμνες τις κάτασπρες κε κατασπαζμένες δεκάξι μερό-
νιχτα φισύσε καπσερος ο πονέντις.

Κόροξε ι γι, τα χορτάρια κίρτοσαν κιτρινιαζμένα,
κσεράθικαν ι φλέδες τον πιγαδιον πύτανε σκορπιζμένα
πικνα στο χοριουδάκι κε τα στάχια μόλις άρχισαν να
δέσουν κεράλι, κσεθόρισαν, μαράθικαν κ' έκλισαν ετι γι
καμπυριαζμένα σα γεροντάκια.

Το απόγιομα στο χύτορ, πυ τόπιασε ι νίστα, αντι-
λάλισαν ι χάλκινες κιματοσιες τις καμπάνας.

Κάψα. Σιγαλια. Μονάχα ακύετε το ποδοβολιτο—
σιχόνετε σκόνι—κε τα μπαστύνια το γέρον, χτιπόντας
ετυς δρόμους πασπατέδυν τι εστράτα.

Ι καμπάνα τυ χύτορ προσκαλι σε εινεδρίαςι. Στα
ζιτίματα τις μέρας—ενιχίαςι τσοπάνι.

Στο Ισπολχομ βυιτα, καπνος απτα τσιγάρα. Ο πρό-
εδρος βαρα με το μολίβι πάνο στο τραπέζι.

«Πολίτες, ο τσοπάνις-μας αρνήθηκε να βόσκει το κοπάδι, λεί πος ι πλερσιμι δεν τονε σιφέρει. Εμεις — το Ισπολχομ — προτίνουμε να νικιάσουμε το Γλιγόρι Φρόλοβ. Ίνε σιντοπίτις-μας, ορφανος, κομσομόλος. Ο πατέρας-τυ, όπος κσέρετε, ιτανε μπαλοματας. Ζι με τιν αδερφι-τυ κε δεν έχυνε να φάνε. Θαρο, πολίτες, πος θα καταλάβετε τι δίσκολι θέσι-τυ κε θα τον ενικιάσετε τσοπάνι».

Ο γέρος Νεστεροβ δεν κρατίθηκε. Κύνισε το στραβοπισινό-τυ κε τσίρικσε.

— Αφτο δεν μπορι να γένη. Το κοπάδι ίνε μεγάλο κε τί τσοπάνις σι ίνε αφτος! Κοντα δεν έχι χόρτο, θα βόσκει τα πράματα μακρια κι αφτος ίνε αρχάριος. Το χινόπορο δε θα μας μίνυν κε τα μισα μοσχάρια.

Ο μιλονας Ιγνατ — γεροντάκι σοφο — φαρμακερα με μελένια φονι μυρμούρισε.

— Τσοπάνι κε χορις το Ισπολχομ θρίσκουμε. Αφτο ίνε δουλια, πυ αφορα μονάχα εμας. Κε πρέπει να διαλέκουμε έμπιστο κ' ιλικιομένο, πυ να καλοφέρετε με τα πράματα.

— Σοστα παπούλι...

— Πολίτες, σα θα σιφονίζετε ιλικιομένο πιο έφκολα θα χαθουν τα μοσχάρια. Δεν ίνε τόρα κίνι ι κερι. Ι κλεπσια δίνι κε πέρνι παντυ. Αφτα τάπε ο πρόεδρος καρτερικα, περιμένοντας κε πίσο τον ιποστίρικσαν.

— Ιλικιομένος δεν πάι. Μι κσεχνάτε πος δεν ίνε αγελάδες, μα χρονιάρικα μοσχάρια, χριάζυντε σκιλίσια πόδια. Σα σκορπιστι το κοπάδι, δεν ίνε πέκσε-γέλασε να το σορέπσις, κε τυ γεροντάκυ θα τυ κσεχιθουν τάντερα.

Αχολογίσανε τα κάχλανα, κι ο γέρο Ιγνατ κσανα το χαδά-τυ, μα σιγαλα τύτι τι φορα.

— Σάφτο δε θοιθουν ι κομμουνιστες. Προσεφκι χριάζετε κε όχι άλο-τις, κ' έφερε το χέρι στι φαλάκρα-τυ ο πονιρος γέρος.

Εδο πια επενέδικε ο πρόεδρος με μεγάλι αφστι-ρότιτα.

— Πολίτες, σας παρακαλο χωρις τέτια καρόματα. Για τέτια κε παρόμια θα διόκσο απτι σινεδριάσι.

Τι χαραβγι, οπόταν απτυς καπνοδόχους κυρέλια φυν-τοτυ βαμπακιυ αναβένι ο καπνος, κε κσαπλόνετε χαμιλα στιν πλατία, μάζεπσε ο Γλιγόρις το κοπάδι-τυ ος εκατονπενίντα κεφάλια κε το λάλισε ανάμεσα απτο χύτορ στο ψίλομα το σταχτι κε το άγριο.

Τι στέπι τι λέκριασαν μελαχρινα σπιράκια—ι φο-λιες τον αρχυδοπόντικον. Σφιρίζανε τάρχυδοπόντικα συρτα κε προφίλαχτικα απτον κριπςόνα-τυς μες τα χαμιλα χόρτα. Το τόι (αγριόγαλος) πετάι, στράφτι με τιν ασιμένια φτεροφορεσιά-τυ. Το κοπάδι ίνε ίσιχο. Πάνο στο φλύδι το συφρομένο τις γις σα ψιχάλιζμα κοπα-νάνε ι διπλες οπλες το μοσχαριον.

Δίπλα στο Γλιγόρι περπατάι ι Δυνιάτκα ι αδερφί-τυ κε τσιράκι-τυ. Γελυν τα μάγυλά-τις, τα πιρομένα, γιομάτα περκνάδα, τα μάτια, τα χίλια, γελα όλι γιατι μες τον Απρίλι ίδε τις δεκαεφτα άνικσες, κε στα δεκα-εφτα χρόνια όλα χορατα τα πέρνι κανις· κε το κατι-θαζμένο φρίδι τυ αδερφύ-τις, κε τα μοσχάρια με τα μεγάλα αφτιά να θόσκυν εκι πυ πάνε, ος κι αφτο αστίο πυ διο μέρες τόρα δεν έχυνε μπυκια πσομι.

Μα ο Γλιγόρις δε γελα. Κάτο στο κυρელიάρικο κασκέτο-τυ απότομο μέτοπο με πλάγιες συφροσιες κε μάτια κυραζμένα, σα να έζισε πολι παραπάνο απο δεκαενια χρόνια.

Ίσιχα πάι το κοπάδι, σκόρπιες λεκέδες στι στρατά.

Ο Γλιγόρις σφίρικε τα μοσχάρια, πυ μίνανε πίσο κε γίρισε στι Δυσιάτκα.

— Θα κερδίζουμε, Δύνια, ος το χινόπορο κε πάμε τότε στιν πόλι πια. Εγο θα μπο στο ραπφάκ κ' εσένα κάπυ θα σε βολέπσο. Ίσος κε σι θα μάθις. Στιν πόλι, Δύνια, έχι πολα βιβλία κε πσομι τρόνε καθαρίο χορις χορτάρια· όχι σαν κ' εμας.

Κε απο πύ θα πάρουμε παράδες για να φίγουμε;

— Παράκσενι ίσε. Θα μας δόσουν 20 πύτια στάρινά σ' εσένα παράδες! Θα το पुलίσαμε προς ένα ρύβλι το πύτι, ίστερα θα पुलίσαμε το κεχρι κε τις ζβουνιες.

Στάθικε ο Γλιγόρις καταμεσις τις στρατάς, γράφι με το καμτσίκι-τυ στι σκόνι—μετρα.

— Γλιγόρι τι θα φάμε; Πσομι δεν έχομε καθολυ.

— Στιν τσάντα-μυ έμινε κομάτι μπαγιάτικις πίτας.

— Θα φάμε σίμερα κι άβριο;

— Άβριο θάρθυν απτο χύτορ κε θα μας φέρυν αλέβρι. Ο πρόεδρος ιποςκέθικε....

Καπσερος ο μεσιμεριάτικος ήλιος. Το σάκινο μπυκάμισο τυ Γλιγόρι γένικε μύσκαμα, κόλιζε στις πλάτες.

Το κοπάδι πάι ανίσιχα· δανκάνυν τα μοσχάρια ι αλογόμιγες κ' ι μίγες· στον πιρομένο αέρα αχολογái το μυνκριτο τυ κοπαδιου κε τα βυίζματα τις αλογόμιγας.

Το βράδι, προς το βασίλειμα τυ ίλιυ, λαλίσανε το κοπάδι στις βορυσ.

Οχι αλάργα βάλτος κε τσαντίρι απο στάχια πυ σαπίσανε απτις βροχες.

Ο Γλιγόρις πιλαλόντας έφτασε μπροστα στο κοπάδι, άνικσε τιν χαμομένι απο φρίγανα κσόπορτα κε μετρόν-τας τα πέρασε ένα-ένα στο κατάμαβρο τετράγωνο τις κσόπορτας.

II.

Στο κυργαν πυ εκσίχε πίσο στο βάλτο εαν κάπιο μεστο ρεθίθι φτιάκxανε νέο τσαντίρι. Τις πλεβρες τις αλίπxανε με κοπρια· το εκέπασε ο Γλιγόρις με χόρτα τις στέπις.

Τιν άλι μέρα έφτασε ο πρόεδροσ καθάλα. Τυς έφερε μισο πύτι καλαμπυκίσιο αλέβρι κε μια τσαντίτσα κεχρι.

Κάθισε, φυμάροντας στι σκια.

— Εσί-ξε καλο αγόρι, Γλιγόρι. Βόςκε το κοπάδι κε το χινόπορο πάμε μαζί-συ στο ραιον. Ιεσοσ απο κι να το κατορθόσις να πασ να μάθις. Εχο κι γνωστο στο τμίμα τις λαικις πεδιάς· θα σε βοιθίσι.

Κατακοκίνιζε ο Γλιγόρις απτι χαρά-τυ κε προβο-δίζοντας τον πρόεδρο τυ βαστύσε τον αναβολέα κε τύσφινκε το χέρι δυνατα. Πολιν κερων κίταζε κατόπι-τυ τα σγυρα δαχτυλιδια τις εκόνις, πυ στρόνονταν απτις οπλες τυ αλόγυ.

Ι στέπι κατάκσερι με το χτικιάρικο κοκινάδι τις ανατολις κε δίσις τυ ίλιυ. Τάπομεσίμερο πνιγόντανε απτιν κάπσα.

Πλαγιάζοντας ανάσκελα, έβλεπε ο Γλιγόρις το λόφο μέσα σε μαθι μπερτε να κσεθορίζι ολοένα — κε τυ φενότανε, πως ι στέπι ίνε ζοντανι κε απόκαμε απο αφάνταστο θάρος πυ έχυν τα χορια, ι στανίτσες κε πόλες. Τυ φενότανε πως λαχανιαζμένα ανασέني ι φλύδα κε κάπυ εκι βαθια — κάτω απτα χοντρα στρόματα τον κιταζμάτον — πάλι κε φουρτυνιάζι άλι άγνωστι ζοι.

Κε μέρα-μεσιμέρι σκιάζετο. Με τι ματιά-τυ ανκάλιαζε τις πλυμιστες απανοσιες το λόφον, κίταζε τιν αντιφενκια, το κοπάδι πυ λέκριαζε το κανελι χορτάρι, νόμιζε πως ίνε αποχομένος απτον κόζμο σα νάτανε μια φέτα πσομι.

Το Σαβατόδραδο έφερε ο Γλιγόρις το κοπάδι στις βορυσ. Ι Δυριάτκα άναπσε κοντα στο τσαντίρι φωτια έπσινε λαπα απο κεχρι με μιροδάτες κσινίθρες.

Ο Γλιγόρις ζίγωσε τι φωτια κ' ίπε διβολίζοντας με το καμτσίκι-τυ τις ζβυνιες.

— Τυ Γρίσσα το μοσχάρι αδιαθέτισε. Πρέπι να τυ δόσουμε χαμπάρι.

— Ας πάγο στο χύτορ; ρότισε ι Δυριάτκα θέλοντας να φανι αδιάφορι.

— Δε χριάζετε. Δε μπορο να φιλάγο μόνος το κοπάδι.... Χαμογέλασε. Πεθίμισες τυς ανθρόπυς ε;

— Τυς πεθίμισα, Γλιγόρι-μυ να σε χαρο! Ένας μίνας τόρα ζόμε στι στέπι κε μονάχα μια φορα ίδαμε ανθροπο. Εδο να ζίσις όλο το καλοκέρι θα κσεμάθις να μιλίσις κι όλες.

— Ιπομονι, Δόνια! Το χινόπορο θα πάμε στην πόλι. Θα μάθουμε μαζί κε σε σπουδάσουμε, θα κσαναγίρουμε δο. Πιστιμονικα θάρχίζουμε να πεκσεργαστόμε τι γι, γιατι ίνε σκοτάδια δο κέ ο λαος κιμάτε. Ολι ίνε αγράματι. Δεν έχι βιβλία...

— Δε θα μας δεχτον στα σχολιά. Κ' εμεις ίμαστε σκοτινι.

— Οχι, θα μας δεχτον. Το χιμόνα όταν πιγα στη στανίτσα στο γραματέα τυ πιρίνα, διάβασα το βιβλίο τυ Λένιν. Εχι γράφι ι εκσυσία—στους προλετάριους· κε γιατι μάθισι γράφι, πως εκίνι πύνε φτοχι, εκίνι κε πρέπι να σπουδάσουν. Ο Γλιγόρις κάθισε στα γόνατα κε στα μάγυλά-τυ χορέψανε ι χάλκινες αντιφενκιες τις φοτιας.

— Πρέπι να μάθουμε για να κσέρουμε να κιβερνίζουμε τι Δημοκρατία-μας. Στις πόλες, ι εργάτες βαστυν την εκσυσία κε σε μας ο πρόεδρος στη στανίτσα ίνε κυλάκος, κε στα χύτορ ι πρόεδρι ίνε αρχόντιδες.

— Εγο Γλιγόρι, θα σφονκάριζα, θάπλενα κε μάφτα θα κέρδιζα κε σε θα σπύδαζες....

Ι ζβουνιες μισοζβίνουν καπνίζοντας κε κσανα αναφλέγοντε. Ι στέπι σοπένι νισταζμένι.

III.

Με το μιλιτσιονέρο πυ πέρασε ιδοπιύσε το Γλιγόρι ο γραματέας τυ πιρίνα—Πολίτοβ να πάι στη στανίτσα. Βγήκε ο Γλιγόρις πριν να κσιμερόσι κε το μεσιμέρι απτο λόφο ίδε το καμπαναριο κε τα σπιτάκια με σκεπες απο στάγια κε τενεκε.

Σέρνοντας τα ροζομένα πόδια έφτασε στην πλατία.
Το κλυπ ήτανε στο σπίτι του παπα.

Περνόντας απο νέα σοκάκια, όπου μίριζε νοπο χόρτο
μπήκε σε εβρίχορι κάμαρα.

Εχανε σκοτάδι γιατί τα κανάτια ήταν κλιστα. Κοντα
στο παράθιρο εργαζότανε ο Πολίτοβ με το ροκάνι
έφτιανε κορνίζα.

— Τάκυσα, μορε, τάκυσα... Χαμογέλασε απλόνον-
τάς-του το ιδρομένο χέρι. Ε, δε γίνετε αλιος. Αρότισα
κε στο ραγιον. Εκι στο λιοτριβίο ζιτύσαν εργάτες κε
φένετε πέρανε 12 παραπάνο απότι έπρεπε. Θα βόσκis
το κοπάδι κε το χινόπορο θα σε στίλυμε να μάθis.

— Εγώ-με φχαριστιμένος κε με τύτι τι δουλια.
Ι κυλάκι του χύτορ πολι πίζμοσαν να μι με πάρουν τσο-
πάνι. Λέγανε πως ο κομσομόλος ίνε άθεος κε θα βόσκι
το κοπάδι χωρίς προσεφκι, γελόντας αποσταμένα, έλεγε
ο Γλιγόρις.

Ο Πολίτοβ με το μανίκι-του σκύπιζε τα πελεκύδια
κε κάθισε κοντα στο παράθιρο κιταζοντας το Γλιγόρι
απο κάτω απτα φρίδια τα μυσκεμένα κε κατιβαζμένα
απτον ιδρο.

— Εσι, Γλιγόρι, αδινάτιδες. Πος τα πας με τι
θροφι;

— Τρόγο.

Σιοπίσανε.

— Πάμε το λιπον στα δικά-μου. Θα σε δόσο κε-
νόρια φιλολογία· απτο ραιον πέραμε φιμερίδες κε βιβλία.

Περνύσαν απο δρόμο, πυ κε στις διο μεριές-του
ίτανε νεκροταφίο.

Στις σταχτερες φύχτες τις στάχτις λυζόντανε ι κότες· κάπυ-κάπυ έτριξε το μοχλόκσιλο τυ πιγαδιω κε θαρια ι σιγαλια κυδύνιζε στάφτια.

— Μνίσκε σίμερα έχυμε σινεδρίαςι. Τα πεδια σε θιμίθικαν. «Πύνε ο Γλιγόρις, γιατί, πός κ. τ. ρ.». Θα δις κε τα πεδια. Εγώ έχο έχθεσι για τι διεθνη κατάστασι. Κσενιχτίζις στα δικά μου κε άθριο πας. Καλα;

— Δε γίνετε να κσενιχτίσο. Ι Δυνιάτκα μονάχι δεν μπορι να φιλάγι το κοπάδι. Θα μνίσκο στι σινεδρίαςι κε σαν τελιόσι θα φίγο τι νίχτα.

Στο χαγιατί τυ Πολίτοθ κάνι δροσια.

Μια γλικια μυρυδια απτα κσιρα μίλα κι απτα χάμυρα κε το κυλάνι πυ κρέμονταν στα ντυθάρια περιχινονταν μιρυδια ιδροτα αλόγου.

Στι γονία θαρέλι με κθας κε δίπλα κρεθάτι.

Να ι γονιά-μου. Μέσα κάνι ζέστι.

Εσκήπισε ο Πολίτοφ απο κάτω απτο πανι προσεχτικα κσετράδικσε παλιωσ αριθμωσ τις «Πράθντας» κε διο βιβλιαράκια.

Τάχωσε στα χέρια τυ Γλιγόρι κι άνιχσε το μπαλομένο τσυβάλι.

— Βάστα.

Βαστάι απτις άκρες το σακι ο Γλιγόρις κ' ι ματιά-τυ διατρέχι τις γραμες το φιμερίδον. Ο Πολίτοφ με τις φύχτες-τυ έβαλε αλέθρι, τίνακσε το γιομιζμένο οσ τι μέσι σακι κε πετάχτικε στιν κάμαρα.

Εφερε διο κομάτια χίρινο πάχος τα τίλικσε σε σκυριαζμένα λαχανόφιλα τάβαλε στο σακι κε διαστικα ίπε.

- Σα θα πας σπίτι. τα πέρνεις μαζί-σου.
 — Δεν τα πέρνω — άναπσε ο Γλιγόρις.
 — Μα πως δε θα τα πάρεις;
 — Νά έτσι δε θα τα πάρο.
 — Μα τιν' αφτο παλιομασκαρα, χλομιάζοντας φόνακσε ο Πολίτοφ κε κάρφωσε τα μάτια-του στο Γλιγόρι.
 Τί σίντροφος ίσε ει. Θα πσοφίσεις απτιν πίνα κε δεν θγάζεις άχνα. Πάρτα αλιος κ' ι φιλία-μας απο σίμερα σα να μιν ίτανε.
 — Δε θέλο να συ πάρο το στερνό-σου.
 — Στερνι ίνε ι παπαδια για τον παπα, τόρα πια μαλαχα ίπεν ο Πολίτοφ, βλέποντας προς ο Γλιγόρις θιμομένα δένι το σακι.

Ι σινεδρίασι τέλεπσε στα κσιμερόματα. Περνώσε απτι στέπι ο Γλιγόρις. Τυς όμυς-του θαρίνι το σακι με τάλέθρι, φλόγιζαν τα ματομένα-του πόδια, μα γελαζόμενα κε ζοιρα περπάταγε, αντικρίζοντας τι χαραθγι πυ σιγοάναθε.

IV.

Με τι χαραθγι θγίκε απτο τσαντίρι ι Δυνιάτκα να μαζέπσι ζθυνιες νανάπσι. Ο Γλιγόρις πιλαλάι απτυς θορυς· κατάλαθε ι Δυνιάτκα προς σινέθικε κάτι καχο.

- Να μι έπαθες τίποτες;
 — Πσοφικε το μοσχάρι τυ Γρίσσα. Αχομα τρία αδιαθέτισαν. Πίρε βαθια ανάσα κε ίπε:
 — Πάνε, Δύνια, στο χύτορ, Πες τυ Γρίσα κε τον άλλον νάρθύνε σίμερα . . . τα ζα αρόστισαν.

Βιαστικα ι ντίθικε ι Δύνια. Δρασκέλικε το λόφο κι ο ίλιος κσεμ τισε πίσο απτο κυργαν.

Την προβόδιζε ο Γλιγόρις κε αργα πίγε στους βορυσ. Το κοπάδι κατάδιχε στι λακοματια, μα κοντα στο φράχτι πλάγιαζαν τρία μοσχάρια. Το απόγιομα προσφίζανε όλα. Στρεφογιρίζι ο Γλιγόρις ανάμεσα στο κοπάδι κε τυς βορυσ αρόστισαν άλλα διο.

Τόνα κοντα στο θάλτο έπεσε πάνω στο θύρκο, γίριζε το κεφάλι στο Γλιγόρι, μυνκρίζι ζυρτα. Τα μάτια γυρλομένα κε γιαλίζυν απτο δάκρι κε στο Γλιγόρι τα μπρόντσινα απτιν κάψα τυ ήλιω μάγυλα κιλίζυν αρμια τα δάκριά-τυ.

Στο βασίλεμα τυ ήλιω έφτασε στους νικοχιρέυς ι Δυνιάτκα.

Ο Γερο-Αρτέμις ίπε πσάχνοντας με το μπαστόνι-τυ το ακίνιτο μοσχάρι.

Βαρια αρόστια. Τόρα θάρχίσι να θερίσι όλο το κοπάδι. Ίστερα απτο γδάρσιμο τα κορμια τα θάψανε όχι μακρια απτο θάλτο. Τα σκέπασαν με κσιρο κε μάδρο χόμα.

Κε τιν άλι μέρα κσανα πίρε τι στρατα τυ χύτορ ι Δόνια. Αρόστισαν με μιας εφτα μοσχάρια.

Φτάσανε μάδρες μέρες. Ι βορι αδιάσανε. Εριμια κε στιν πσιχι τυ Γλιγόρι. Απτα 150 κεφάλια μίνανε μόνο 50. Ι νικοχιρέι ερχόντανε με τις θυδάμαχσες γδίρανε τα προσφιμένα μοσχάρια, άνιγαν άβαθυς λάκωυ στι λακοματια, σκεπάζανε τα καταματομένα κορμια με χόμα κε φέβγανε.

Κε το κοπάδι άθελα ερχότανε στους βορυσ. Τα μοσχάρια μυνκρίζανε νιόθοντας το έμα κε το θάνατο, πυ ζέρνονταν αναμεσα-τυς άφαντος.

Τις χαραβγες, οπόταν ο κιτρινιαζμένος Γλιγόρις άνιγε τις πόρτες τυ βορου πυ γριτζιάνιζαν, έβγενε το κοπάδι στι βοσκι κε περνύζε πάντα απτυς κατάκσιρυσ. σορυσ τον τάφον.

Βρόμα σκορπιζότανε απτο ζάπιο κρέας, σκόνι ανά-
θενε απτο μανιαζμένο κοπάδι, πυ μόνκριζε συρτα κε
κλαπσιάρικα κι ο ήλιος, πυ καπςάλιζε πλανόμενος στι
ετέπι, άργιζε να βασιλέψει.

Ερχόντανε κινιγι απτο χύτορ, πυροβολύσαν γίρο
ετυς βορυσ για να τρομάκσυν τι φοθερι αρόστια. Κε τα
μοσχάρια ολοένα κε πσοφύσαν κε κάθε μέρα αρέονε κε
λιγόςτεθε το κοπάδι.

Παρατίριζε ο Γλιγόρις προς κσεθάφτικαν κάπι. τάφι
έβρισκε κοντα κόκαλα πυ τάχανε γλίπσι κε το κοπάδι
ανισιχόζε τι νίχτα κε γένικε φοθετςιάρικο.

Στι ειγαλια τις νίχτας κσαφνικα φύσκονε άγριο υρ-
λιτο κε το κοπάδι, ρίχνετο απτι μια στιν άλι άκρι τυ
βορου. Ρίχνανε το φράχτι κε εσοριαστα περνύσαν κοντα
ετο τσαντίρι. Κιμόντυσαν δίπλα στι φωτια, βαθια ανα-
στενάζοντας κε αναμασόντας το χορτάρι.

Ο Γλιγόρις δεν το κατάλαθε ος ότυ δεν κείπνιζε
απτι' αλίχτιζμα το εκίλον. Βιαστικα ντίθικε το κοντο-
γόνι-τυ, πίδιζε όκσο απτο τσαντίρι. Τα μοσχάρια το
ζίγοσαν με νοτιζμένες απτι δροσια ράχες.

Στάθικε στι μπασια εφίρικε τα εκιλια κε απάντισι
τυ ίτανε απτι λαχοματια το πολίφονο κε θλιβερο υρλιτο
το λίκον.

Μες απτις νπρυνιες απάντιζε ακόμα ένας περιζόνον-
τας το θυνο με το μπάσο-τυ.

Μπίκε στο τσαντίρι άναπσε το λιχνάρι.

— Αχυς, Δύνια.

Τα πολίφωνα υρλιτα πάπσανε στα χαράγματα οπό-
ταν ζβίσανε τ΄άστρα.

V.

Το προι ίρθανε ο μιλονας-Ιγνατ κι ο Μιχέιλ Νε-
στέροβ. Ο Γλιγόρις μες το τσαντίρι έδενε τα τσαρού-
χια-τυ. Μπίκαν ι γέρι.

Ο Γέρο-Ιγνάτ κατέβασε το κασκέτο μισοκλίνον-
τας τα μάτια-τυ απτις ιλιακες αχτίδες, πυ ζέρνονταν
πάνο στο χοματένιο πάτομα τυ τσαντιριυ, σίκωσε το
χέρι—ίθελε να σταβροκοπιέτε, δλέποντας το μικρο πορ-
τρέτο τυ Δένιν να κρέμετε στι γονια. Καλοπροσέχο-
ντας, στο μεσοστράτι διαστικα έφερε το χέρι-τυ πίσο κ΄
έφτιζε καχιομένα.

— Για δεξ εκι.

— Παναπι δεν έχις ύτε μια ικόνα.

— Οχι.

— Αφτος πιος ίνε πυ τον έχις στο μέρος τις
ικόνας.

— Ο Δένιν.

— Να γιατι μας πλάκοςε το καχο. Εκι πυ δεν
ίνε θεος το μαράζι θερίζι. Γιαφτο κε προσφίσανε τα
μοσχάρια. Οχι, οχι, παντοδύναμε κίριε.

— Τα μοσχάρια προσφύσαν, παπούλι, επιδις δεν
προσκαλέσαμε το χτινίατρο.

— Ζύσαμε πριν κε χωρίς το χτινιάτρό-σας. Μας κάνις τόρα κε τον ανιχτομάτι· σα θα σταβροκοπύσες πιο σιχνα το πρόσοπό-τυ το διαβολεμένο, δε θα μας χριαζότανε κι ο χτινιάτρος.

Ο Νεστέροβ, στρεφογιρίζοντας τα μάτια φόναξε.

— Κατέβασε απτι γονια τον περιδρομο. Για ζένα το μυρτάρι κε τις θεοβλαστίμιες-συ πρόσφιζε το κοπάδι.

Ο Γλιγόρις κιτρίνιζε λιγάκι. — Στο σπίτι-σας πάντε να δόσετε κυμάντα. Μί δίνετε φόρα στι γλόσα-σας. Αφτος δεν ίνε ο περιδρομος, μα ο αρχιγος τυ προλεταριάτυ.

Πιράχτικε ο Νεστέροβ, κορόνοντας απτο κακό-τυ, φόναξε. — Ιπιρετις στο χοριο. Κάνε κίνο πυ θέλουμε μισ... Σας κσέρουμε όλυς-σας. Κίτα, γρίγορα θα κσεμπερδέψουμε μαζί-σας.

Βγίκανε χόνοντας τα κασκέτα στο κεφάλι-τυς, χωρίς νάποχερετίσουν. Κσιπαζμένι κίταζε τον αδερφό-τις ι Δόνια.

Κ' ίστερα απο μια μέρα ίρθε απτο χύτορ ο σιδερας Τίχον να δι τί γίνετε το μοσχάρι-τυ. Καθόντανε κορνιαχτα κοντα στο τσαντίρι, φύμαρε, κυβέντιαζε πιχροχαμογελόντας κε στραβομουτσουνιάζοντας. — Μαγαριζμένι ζοι. Τον παλιο πρόεδρο αλάκσανε. Στι θέσι-τυ ίνε τόρα ο γαμπρος τυ Νεστέροβ. Νά, πυ θα τα γιρίσουν όλα όπος τυς αρέσι. Χτες μίρακσαν τι γι. Αμα σε κάπιονα φτοχο έπεφτε καλο μέρος αμέσος καταπιάνονταν να κσαναρχίσουν τι διανομι. Κσανα ι πλύσι μας κάθουντε στιν πλάτι. Πίρανε, Γλιγόρι-μυ, όλα τα καλα χόματα, κ' εμας μας άφισαν τάργιλόδικα. Νά τι μας κσάροσαν.

Ός τα μεσάνυχτα καθόντανε κοντα στη φωτια ο Γλιγόρις κ' έγγραφε ζαρα πάνο στα τσαλαχομένα, ζαφυρομένα φίλα τυ καλαμπυχιου με το κάρβουνο. Εγγραφε για το άδικο μίραζμα τις γις, έγγραφε προς αντισ να προσκαλέσουν χτινιάτρο, πολεμύσαν το μαράζι με πιροβολιζμυς. Κε δίνοντας ένα μάτσο κσιρα γραμενα φίλα καλαμπυχιου στο σιδερα Τίχονα τύλεγε :

— Σα θα καταθις στο όκρυγ αρότιζε πυ τιπόνουν τι φιμερίδα «Κράςναγια Πράδντα». Δόσε-τυς νά τύτα. Εγιο τάγραπσα έτει πυ διαβάζοντε· μονάχα κίτα να μιν τα τσαλαχόσις γιατι θα ζθίσις το κάρβουνο.

Με τα καψαλιζμένα κε μαθριζμένα απτο κάρβουνο δάχτιλα προσεχτικα πήρε τα φίλα ο σιδερας κε τάβαλε στον κόρφο-τυ. Αποχερετόντας ίπε με το ίδιο χαμόγελο.

— Κε πεζος θα πάγο στο όκρυγ. Ίσος, να θρο εκι τι Σοθετικι εκσυσία. 150 θέρστια τρις μέρες τα πέρνο. Ίστερα απο μια θδομάδα, σα γιρίσο, θα συ δόσο χαμπάρι.

VI.

Έφτασε το χινόπορο με τις θροχες, τιν ιγρασία κε τιν καταχνια. Ι Δόνια απτο προι ίταν στο χύτορ για τρόφιμα. Τα μοσχάρια θόσκυνταν στα πλάγια τυ λόφου. Ο Γλιγόρις έριχσε το καπότο κε πίγενε κατόπι-τυς, στρεφογιρίζοντας σκεφτικα μες τις χύφτες-τυ κάπια απομαραμένα λυλύδια. Κοντα στα κοντυλα, χινοποριάτικα συρυπόματα απτο λόφο κατέβιχαν διο καβαλάριδες. Καλπάζοντας τάλογα φίτροσαν μπροστα στο Γλιγόρι.

Ο Γλιγόρις τυς γνώρισε. Ένας ίτανε ο πρόεδρος—
• γαμπρος τυ Νεστέροθ, ο άλος ο γίος τυ μιλονα.

Στάλογα σαπυνάδα ο ιδρος.

— Γιά-συ τσοπάνι!

— Γιά-σας!

Σε σένα ίρθαμε. Σκίφτοντας στη σέλα, ο πρόεδρος πολιν κερο κσεκούμπονε τιν κάπα-τυ με τι παγομένα δάχτιλα. Έδγαλε κίτρινο φιλάδι φιμερίδας το κσεδίπλοσε.

— Εσι τ'άγραπες αφτα;

Χορέψανε μπροστα στο Γλιγόρι τα λόγια-τυ παρμένα απτα καλαμπουκίσια φίλα για το μίραζμα τις γις, για τιν επιζοοτία.

— Άτε μαζί-μας!

— Πύ;

— Να δο κοντα—στι λαχοματια. Θέλουμε να μιλήσουμε μαζί-συ. Σιγοτρέμουν τα μαβια χίλι τυ προέδρου. Τα μάτια-τυ καρφόνουντε βαρια. Χαμογέλασε ο Γλιγόρις.

— Πές-το δο κοντα.

— Μπορο κ' εδο, σα θέλις...

Άρπαξε απτιν τσέπι-τυ το ναγαν... μυσόνισε τραβώντας τα χαλινάρια τυ αλόγου.

— Θα γράψις στις φιμερίδες, έχιδνα.

— Για-τί;

— Για το ότι κσετίας-συ ίμέ καταδικαζμένος!

— Θα καταγίνεσε σε προστιχιες; Θα μιλήσις εσι ο κομουνιάρικος μύλος!

Μι περιμένοντας απάντισι, πιροβόλιζε ίσια στο στόμα τυ Γλιγόρι, πυ το κλιδάρισε ι σοπασια.

Έπεσε ο Γλιγόρις κάτω στα πόδια τυ αφινιαζμένου αλόγου, αναστένακσε, με τα γαντσομένα δάχτιλα κσερίζοσε μάτσο κσαθ, νοτιζμένου χόρτυ κε σίχασε.

Πίδισε χάμο απτι ζέλα ο γιος του μιλονα Ιγνατ, πύρε στη χύφτα-του κομάτι μαβρόχομα κε τῶχοσε στάφριζμένο απτις εματο-φισαλίδες στόμα-του.

Απέραντι ι στέπι ι φαρδία. Κανις δε μπορι να τι μετρίσι. Έχι πολες στρατες κε μονοπάτια. Μαβρι-πίσα ι χινοποριάτικι νίχτα κ' ι βροχι θα κσεπλίσι τάχνάρια απτις οπλες τον αλόγον.

VII.

Λαφρο αγιάζι. Συρυπόματα. Στράτα στη στέπι.

Δεν ίνε δίσκολο να περπατάι σ' εκίνον, πυ έχει στη ράχι-του τσαντίτσα με μια φέτα κρίθινο ψομι κε ραβδι στο χέρι.

Πάι ι Δόνια όλι τι στράτα. Ο αγέρας κσεσπα τις άκρες του κυρελιάρικου φουσανύ-τις κε τις σπρόχνη πότε-πότε στη ράχι.

Ι στέπι γίρο άγρια, σκοτινι. Βραδιάζι.

Οχι μακρια απτι στράτα φάνικε το κυργαν κε πάνο-του τσαντίρι με σκόρπια βοστρίχια του χορτου τις στέπις.

Ζίγοσε με λοκσι περπατισια σα νάτανε μεθιζμένοι, κ' έπεσε στο μνίμά με το πρόσοπο πάνο στο χόμι.

Νίχτα...

Πάι ι Δυνιάτκα όλι τι στράτα, πυ σκιμάτισαν ι τροχι απτ' αμάκσια, ίσα στο σιδεροδρομικο σταθμο.

Λαφρα περπατάι γιατι μες τιν τσαντα πυ φέρι στην πλάτι έχει μια φέτα κρίθινο ψομι, τσαλακομένο το αλφάβιτο του κομμυνιζμου με σελίδες πυ μίριζαν απτιν πικρι σκόνι τις στέπις κε του αδερφύ-τις του Γλιγόρι το λινο πυκάμισο.

Όταν φυσκόνι η καρδία απτον πόνο, οπόταν φλογίζον τα δάκρια τα μάτια, τότε κάπυ μακρια απτα κσένα βλέματα θγάξι απτιν τσάντα το λινο πυκάμισο το άπλικο πέφτι πάνο με το πρόσοπό-τις κ' εστάνετε τι μιρυδία τυ αδερφικυ ιδροτα. Κε πολιν κερο μνίσκι ασάλεφτι...

Η στρατά μνίσκι πίσο. Στις χάραδρες τις στέπες αρχίξι το ύρλιαζμα το λίκον το παραπονιαρίκο κ' η Δύνια περπατάι ολοένα. Πάι στιν πόλι όπου ίνε η Σοβετικη εκσυσία, όπου μαθένουν η προλετάρι για να μπορέσουν στο μέλο να κιθερνίσουν τι διμοκρατία-τους.

Ετσι λεί στο βιβλίο τυ Δένιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΟΥΛΗ

ТІМІ 10 КАП.

Цена 10 Коп.

УКРАЇНІ

ГОТІВ